

IN GESPREK MET NIENKE DIJKSTRA VAN DOE EENS WAD OVER BEWUST VAREN,
ACTIEF BIJDRAGEN EN KLEIN BEGINNEN

Een wadexcursie met een missie

WAT IS DOE EENS WAD?

Doe eens Wad is het initiatief van Nienke Dijkstra, schipper, theatermaker en pionier in natuurinclusief gedrag. Al veertien jaar lang neemt zij mensen mee de Waddenzee op. Niet alleen om samen te genieten, maar ook om samen op te ruimen, te leren en bij te dragen. Haar expedities combineren natuurbeleving, bewustwording en concrete actie. Daarbij geldt één simpele regel: wat je liefhebt, daar zorg je voor.

Wil je mee? Kijk op doeeenswad.nl

Wie met Nienke Dijkstra meevaart op de Waddenzee, ontdekt al snel: natuur is geen achtergronddecor, maar iets waar je deel van uitmaakt. Met haar initiatief Doe eens Wad combineert ze natuurbeleving met actie. Ze neemt mensen mee naar het Wad, laat hen het gebied ervaren én iets terugdoen. Simpelweg door het op te ruimen. Wat begint als een dag op het water, eindigt vaak in blijvende gedragsverandering. We spraken haar over troep, verbinding en het belang van klein beginnen.

Hoe is Doe eens Wad ontstaan?

‘Het begon met een jerrycan op een zandplaat. Ik liep daar, zag dat ding liggen en dacht: “Als ik dit laat liggen, ligt het straks in zee. Neem ik het mee, dan voorkom ik dat.” Dat moment bleef hangen. Ik was toen al theatermaker en trainer, bezig met bewustwording en perspectiefwisseling, maar dit was zó direct. Opruimen als vorm van wereld mooier maken, dat was het simpelste én krachtigste wat ik kon doen. En het mooie is: iedereen kan het.’

Wat gebeurt er met mensen tijdens zo’n tocht?

‘We varen naar een plek waar je niet zomaar komt, en daar gebeurt iets. Mensen vertragen. Ze kijken beter, zien meer. En als je dan samen afval gaat rapen, verandert je perspectief volledig. Een stuk plastic is ineens een verhaal. Waar komt het vandaan? Wat heeft het meegemaakt? Mensen worden nieuwsgierig en betrokken. En het mooie: als je opruimt, zie je direct resultaat. Het gebied oogt mooier dan toen je kwam, en dat komt door jou. Dat geeft een ontzettend goed gevoel.’

Wat maakt jouw aanpak anders?

‘Tijdens het eindproject van mijn studietijd op de theaterschool, keek ik op een dag om me heen en besepte ik: de natuur is mooier dan wat ik ooit zelf als mens, als theatermaker, zou kunnen maken. Dus nu combineer ik natuurbeleving met doen. Niet alleen kijken, maar bijdragen. We zijn niet op het Wad om te consumeren, maar als gast. En een goede gast laat een plek mooier achter dan hoe ‘ie het aantrof. Die houding maakt alles anders. Je voelt je verantwoordelijk, maar ook verbonden. En daar begint verandering.’

Je noemt het vaak: klein beginnen.

Waarom is dat zo belangrijk?

‘Omdat het werkt. Veel mensen denken bij duurzaamheid aan grootse plannen, investeringen of beleidsstukken. Maar echte verandering begint van binnenuit. Met iets simpels wat bij jou past. Zoals gasten vragen om een herbruikbare fles mee te nemen, of ondernemers die lunchpakketten anders samenstellen. Kleine keuzes, groot effect, als je ze bewust maakt. En als het goed voelt, houd je het ook vol.’

Zie je dat het impact heeft?

‘Zeker. Ik zie gasten die na een tocht dingen anders gaan doen. Iemand vertelde laatst: “Ik ben weer zelf mueslirepen gaan maken, in plaats van kopen.” Dat klinkt misschien klein, maar het betekent iets. En ook

ondernemers worden bewuster. Ze kijken kritischer naar verpakkingen, linnen, schoonmaakmiddelen. Sommige doen nu zelf clean-ups met hun team of gasten. Het begint bij bewustwording, maar groeit door naar actie.’

Wat zijn de grootste misverstanden rondom natuurinclusief ondernemen?

‘Dat het duur zou zijn, of ingewikkeld. Of dat mensen denken: “Wie zit hier nou op te wachten?” Terwijl het juist iets is waar gasten van opbloeien. Mensen willen bijdragen. Ze willen betekenis. En natuurinclusief ondernemen geeft je die kans. Maar je moet er wel zelf in geloven, en het op een manier doen die bij jou past.’

Hoe navigeer jij in het spanningsveld tussen natuurbeleving en natuurbescherming?

‘Door altijd te beseffen: we zijn hier te gast. Dat betekent ook dat we niet overal komen. Sommige gebieden zijn kwetsbaar, daar blijf ik weg, ook al ligt er afval. En dat is oké. Je leert anders kijken. Je hoeft geen ‘grote natuurervaring’ te forceren. Eén zeehond die uit zichzelf komt kijken, is indrukwekkender dan honderd op een afstand. Ik geloof in meer genieten van minder.’

Wat zou je andere ondernemers willen meegeven?

‘Kijk wat jij kunt doen, vanuit jouw rol, jouw kracht. En stel jezelf drie simpele vragen: Is het goed voor de aarde? Is het goed voor een ander? En: is het goed voor mij? Als je drie keer ‘ja’ kunt zeggen, dan zit je op het goede spoor. En begin gewoon. Deel wat je doet, vraag om hulp, en durf te experimenteren. Ook als iets niet meteen lukt.’

Wat is uiteindelijk jouw missie?

‘Dat mensen hun eigen kwaliteit inzetten voor het grotere geheel. Iedereen heeft iets te bieden. En als we dat verbinden, kunnen we echt iets veranderen. Net als op een schip: je hebt mensen nodig die zeilen hijsen én mensen die koffie zetten. Alles en iedereen is nodig. Dat besef is wat ik wil aanwakkeren.’

DOEEENSWAD.NL